

Sygn. akt V **U 196/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska-Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania W. S.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 21 stycznia 2013 r. znak (...)

w sprawie W. S.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. S. prawo do emerytury począwszy od 11 stycznia 2013 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21.01.2013 r., znak (...), odmawiającej mu prawa do emerytury.

Domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 08.11.1982 roku do 31.12.1998 roku na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 02.01.2013 roku wystawionego przez (...) Spółkę z o.o. w S..

Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Pozwany wyjaśnił, że nie uznał ubezpieczonemu w/w okresu jako pracy warunkach szczególnych, ponieważ stanowiska wskazane w świadectwie pracy nie odpowiadają stanowiskom podanym w przepisach resortowych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. S. ur. (...) w dniu 11.01.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Nie należy do OFE.

Ubezpieczony posiadał nie kwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 31 lat, 1 miesiąc i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych według stanu na dzień 01.01.1999r. W ocenie organu rentowego

ubezpieczony nie udowodnił 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01 stycznia 1999 r. Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu zatrudnienia od 08.11.1982 roku do 31.12.2008 roku na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez (...) Spółkę z o.o., ponieważ stanowiska pracy wskazane w świadectwie pracy nie odpowiadają stanowiskom podanym w przepisach resortowych.

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 29-31 v., karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. – k. 19, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 09.11.2012 r. – k. 33-34, akta sprawy: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 02.01.2013 r. – k. 6-7, zaświadczenie z dnia 02.01.2013 r. – k. 8

Zaskarżoną decyzją z dnia 21.01.2013 r., znak (...), organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z powodu nie udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: akta emerytalne ZUS: decyzja k. 46-46 v./

W spornym okresie zatrudnienia tj. od dnia 08.11.1982 r. do 31.12.1998 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesłaniu energii cieplnej w (...) Spółce z o.o. Pracodawcą ubezpieczonego było Wojewódzkie Przedsiębiorstwo (...), które później zostało przekształcone one w (...) Ubezpieczony został zatrudniony jako monter co. W całym okresie W. S. pracował na kotłowni przy wytwarzaniu energii cieplnej. Zajmował się naprawą wentylatorów, kotłów, pomp. Kierownikiem kotłowni był świadek H. B.. Ubezpieczony pracował na różnych stanowiska ślusarz zmianowy, monter kotłów wysokoprężnych, maszynista kotłów oraz brygadzysta pracujący cały czas w kotłowni. Pracował na zmiany w ruchu ciągłym, po 12 godzin. Ubezpieczony w całym okresie zatrudnienia pracował przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej na potrzeby miasta S..

dowód: zeznania świadka J. A. – k. 31v. -32 w zw. z k. 33 akt sprawy (00:17:03-00:21:25), zeznania świadka H. B. – k. 32 w zw. z k. 33 akt sprawy (00:21:26-00:25:59), zeznania świadka S. S. – k. 32 w zw. z k. 33 akt sprawy (00:26:00-00:28:29), zeznania świadka W. G. – k. 31 w zw. z k. 32 akt sprawy (00:28:30-00:31:16), zeznania ubezpieczonego – k. 32-32 v. w zw. z k. 33 akt sprawy (00:32:10-00:35:55), świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 02.01.2013 r. – k. 6-7 akt sprawy

W. S. według stanu na dzień 01 stycznia 1999 roku posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Łączny staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wynosi 16 lat 1 miesiąc i 24 dni.

dowód: j/w.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. S. jest uzasadnione i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony W. S. na dzień złożenia wniosku ma ukończone 60 lat – ukończył je dniu w dniu 09.07.2012 r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Nie pozostaje w stosunku pracy.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznano za pracę w szczególnych warunkach prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej (Dział II poz. 1).

Jak już wyżej wskazano, o zaliczeniu pracy do okresu pracy w warunkach szczególnych, decyduje nie rodzaj zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, a praca jaką faktycznie wykonywał. Powyższe zostało również potwierdzone w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia jest pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy został potwierdzony zeznaniami świadków: J. A., H. B., S. S. oraz W. G.. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym znali zatem charakterystykę i warunki pracy W. S.. Świadkowie zeznali, że ubezpieczony wykonywał w czasie spornego okresu zatrudnienia tylko prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej.

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Znalazły one zresztą potwierdzenie w świadectwach pracy w warunkach szczególnych wystawionych przez zakład pracy, Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom, gdyż są one spójne i zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresie od 08.11.1982 r. do 31.12.1998 r wykonywał pracę w warunkach szczególnych tj. przez okres 16 lat 1 miesiąca i 24 dni.

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawca ubezpieczonego za sporny okres zatrudnienia pracę jego postrzegał jako pracę w warunkach szczególnych, zaś uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

Ubezpieczony posiada wymagany, według stanu na dzień 01.01.1999r. tj. na dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Wykazał zatem, iż spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury.

W okolicznościach niniejszej sprawy zarzut pozwanego dotyczący błędnie wskazanych w świadectwie pracy stanowisk nie utrzymał się w konfrontacji z przeprowadzonym postępowaniem dowodowym, z zeznań świadków oraz przedłożonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dnia 02.01.2013 r. w sposób oczywisty wynika, iż W. S. w spornym okresie zatrudnienia świadczył pracę w warunkach szczególnych przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 22.04.2011 r., w sprawie I UK 351/10, wykazy resortowe mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Taki wykaz resortowy ułatwia identyfikację

określonego stanowiska pracy jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach - w szczególności, jeśli w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia nie wymienia się konkretnych stanowisk, lecz operuje się pojęciem ogólnym. Nadto w wyroku z dnia 19.03.2012 r., w sprawie II UK 166/11, Sąd Najwyższy wyjaśnił również, że przepisy resortowe nie mają charakteru powszechnego i nie mogą kształtować praw podmiotowych.

W tym stanie rzeczy, Sąd, uznając odwołanie za uzasadnione, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu W. S. prawo do emerytury od dnia 11.01.2013 roku tj. od dnia złożenia wniosku, o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych oraz konieczności rozważenia, czy czynności przezeń wykonywane można zaliczyć do prac w warunkach szczególnych wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury.